

Udvalgets indstilling om godkendelse af dommerfuldmægtig Bruun de Neergaard som midlertidigt medlem af folketinget vedtoges enstemmigt med 151 stemmer.

Formanden: Ligeledes uden for dagsordenen giver jeg ordet til det ærede medlem hr. Aksel Larsen, for at han kan fremsætte et tidligere anmeldt forslag til folketingsbeslutning:

Aksel Larsen: Jeg skal tillade mig for det høje ting at fremsætte *forslag til folketingsbeslutning om rigsretstiltale mod fhv. minister Johannes Kjærboel.*

Efter Grønlandsskibet „Hans Hedtoft“'s totalforlis ved Kap Farvel den 30. januar i år genopstod den offentlige debat om, hvorvidt vintersejlad og især vintersejlad med passagerer på Grønland var forsvarlig. Dette spørgsmål havde tidligere været diskuteret i folketinget, bl. a. i anledning af en meget vanskelig og farefuld rejse, Grønlandsskibet „Umanak“ havde foretaget i januar-februar 1957.

Den 13. marts 1957 besvarede daværende minister for Grønland hr. Johs. Kjærboel i folketingets spørgetid et spørgsmål fra folketingsmand A. Lyngge om forsvarligheden af vinterbesejling på Grønland med fuldt passagertal. Ministerens svar gik ud på, at vinterbesejling var ikke blot nødvendig, men absolut forsvarlig, og han støttede sig her meget stærkt på en erklæring, underskrevet af samtlige kaptajner ved den kgl. grønlandske handel. Om denne sagde ministeren, at denne autoritative erklæring selvfølgelig måtte tillægges den største vægt.

Efter „Hans Hedtoft“'s forlis kom det frem til offentligheden og dermed også til folketinget, at den erklæring, ministeren støttede sit standpunkt på, ikke eller kun i meget betinget grad var kaptajnernes egen erklæring og udtryk for deres egen opfattelse, idet de tidligere havde affattet og afgivet en helt anden erklæring, hvori de tilrådede, at vintersejlad på Grønland og især vintersejlad med passagerer blev indskrænket til det mindst mulige. Om denne første kaptajnserklæring havde folketinget ingen viden, lige så lidt som det vidste, at erklæring nr. 2 faktisk var konciperet af direktøren for den kgl. grønlandske handel, og at kap-

tajnerne kun med stor betænkelighed havde underskrevet den.

Et af regeringen nedsat udvalg, det såkaldte dommerudvalg, har foretaget undersøgelser og afhøringer for bl. a. at søge opklaret, hvorledes det forholder sig med de to erklæringer, hvem der har taget initiativet til, at den første erklæring blev forkastet og hemmeligholdt, og hvem der har ansvaret for, at folketinget ved dens hemmeligholdelse blev vildledt.

Ifølge udvalgets beretning har kaptajnerne følt sig under tryk, da de gik ind på at underskrive erklæring nr. 2, som flere af dem erkender strider mod deres overbevisning. Ifølge samme beretning hævder direktøren for grønlandske handel, at det er ministeren, der har afvist kaptajnernes egen erklæring og krævet en ny, samt at ministeren under hele sagens gang har været holdt underrettet i detaljer, medens ministeren hævder ikke at have vidst noget om erklæring nr. 1. Udvalgets konklusion går ud på, at man må lade påstand stå mod påstand og skyde de modstridende udsagn på erindringsforskydningers kappe.

Hovedspørgsmålet, der rejser sig, er spørgsmålet om, hvorvidt vintersejladen var uforsvarlig, specielt om Grønlandsskibet „Hans Hedtoft“'s første og sidste sejlad i januar-februar 1959 var uforsvarlig, og om nogen kan og bør drages til ansvar i den anledning. Men forudsætningen for, at en afgørelse her kan træffes, er, at det så fuldt ud som muligt opklares, hvorledes ansvaret skal placeres for de dispositioner, der blev truffet i 1957, herunder — og ikke mindst — hvem der har ansvaret for den ubestridelige vildledning af folketinget, der er sket ved daværende minister Kjærboels udtalelser den 13. marts 1957.

Der vil formentlig være enighed om, at dommerudvalget ikke kunne komme længere i sine undersøgelser og afhøringer. Der burde også være enighed om, at en mere tilbunds-gående undersøgelse, som kun kan foretages under medvirken af en retsinstant, er nødvendig. Denne alvorlige sag kan ikke afsluttes med, at man tager eksistensen af modstridende udtalelser til efterretning.

Folketinget kan mindst af alle tillade noget sådant. Uanset hvilken indvirken på Grønlandssejladen det må have haft, så står det fast, at folketinget er blevet direkte